

vakthed og Lyft til Lærerkaldet, lægger Bedkommende Hindringer og Banffeligheder ivoien for at komme ind i en saadan Stilling, selv om den formelle Qualification mangler, saa er dette et Beviis for Bestyrelsen. Naar den ærede Rigsdagsmand vilde gennemlæse, hvad der er forelagt fra Ministeriets Side, deels gennem den Lov, som nu er vedtaget at skulle overgaae til 2den Behandling, deels i det foreliggende Lovforslag, hvilket jeg skal tillade mig nærmere at antyde, og deels i Finantsloven, hvortil der da ogsaa i denne Lovs Motiver indholdes en Antydning, saa vil han finde, at Regjeringen netop i det Væsentlige gaaer ud paa at bringe det dertil, at yngre Mænd med Gaver og Lyft til Underviisningen kunne sættes istand til, til Gode og Gavn baade for dem og Folket i det Hele, at komme ind i en saadan Virksomhed; det er netop det, en af de her foreslaaede Bestemmelser tilsigter, og det er det, jeg mener skal betragtes som Tegn paa den „Mand“, som i dette Unliggende leder Bestyrelsen. Naar man derimod — dette siger jeg imidlertid just ikke til den ærede Rigsdagsmand — strax vil forlange, at der nu skal tilveiebringes en heel Revolution i Skolevæsenet, naar man vil sige, at Alt er gjort ved saadanne Phraser, som at man skal stille Skolen og Kirken fra hinanden, uden at see hen til, at dette ikke saaledes lader sig gjøre paa een Gang; naar man overhovedet vil see bort fra, at der kræves personlige Kræfter til Skolevæsenets Tjeneste, at disse kun successfve kunne bringes tilveie, og at det derfor, selv om man maatte ønske en Afskillelse imellem Kirke og Skole, vilde være det Stadeligste, man kunde gjøre, pludselig at kaste det Hele overende for at opføre en ny Bygning, hvortil man endnu ikke har Materiale, saa er det vistnok Noget, hvori jeg maa være af en ganske modsat Mening; jeg troer, at det vilde være en forkeert Bet at gaae frem paa. Jeg troer, at det, selv om man maatte have et saadant Formaal — og jeg skal paa ingen Maade erklære mig derimod — maa erkjendes, at man netop for Diebliffet blandt Medlemmerne af Geistligheden — om der end er Flere, der ikke med Tilbøielighed, Lyft og Iver tage sig af Sagen, hvilket naturligtvis ikke kan benægtes — har

endeel Mænd, som virkelig have sand Interesse for Skoleunderviisningen og vise dette paa en saadan Maade, at det ikke let er muligt at paavise, hvorledes det skulde skee anderledes og bedre. I ethvert Fald vilde man ved at bortkaste hele denne Vistand, som saaledes ydes til Skolevæsenet, snart befindes sig i den allerstørste Banffelighed for at finde de absolut fornødne Kræfter; dette troer jeg skal erkjendes, og det hvad enten man, som sagt, forøvrigt vil ansee det for ønskeligt, efterhaanden — naar de personlige Kræfter Hayes — at kunne naae det Formaal at faae et andet Tilsyn eller en anden Bestyrelse af Skolevæsenet end den nuværende, eller man i saa Henseende er af modsat Mening.

Endnu skal jeg blot udtale, foruden hvad jeg tidligere har havt Leilighed til i saa Henseende at yttre, at det jo ganske vist er Tilfældet, at Loven væsentlig maa berøre det oeconomiske Spørgsmaal; det er Noget, som ikke lader sig stille fra Fordringen om en Anvendelse af Andres personlige Kræfter, det være sig de mere materielle eller de aandelige Kræfter. Naar Priserne paa de materielle Kræfter stige, saa kan det heller ikke undgaaes, at der maa tages Hensyn til Nødvendigheden af en Forøgelse i Løn for dem, som maae præstere de aandelige Arbejder. At der tillige er sigtet til at tilveiebringe en Forandring i selve Underviisningen paa Seminarierne, fremgaaer tydeligt nok af Bestemmelserne i Loven, og at man i saa Henseende gjør Krav paa en forhoiet og anden Lærerkraft, navnlig i Retninger, som ligge borte fra den Art Lærefag, man tidligere har bebrejdet at være for meget Gjenstand for Seminariernes Underviisning, det fremgaaer tydeligt af Loven. Jeg troer derfor, at det ingenlunde kan siges, at Loven alene har havt det oeconomiske Spørgsmaal for Die; den har derimod meget tydeligt lagt for Dagen, at der hos Ministeriet er et Ønske om og en bestemt Villie til ogsaa at indvirke paa Underviisningen paa Seminarierne; men hvorledes denne vil blive, er dog virkelig Noget, som ikke kan opføres i en Lov. At ville sige deri, at der skal sørges for en „god“ Under-